

Het fabeltje van de zeven verschillen

Wanneer is er sprake van inbreuk op het auteursrecht?

U kent die spelletjes wel. Ik speel ze maandelijks met mijn dochter, als de Bobo weer op de mat valt. In twee op het eerste gezicht dezelfde tekeningen zitten minimaal vijf verschillen verstopt. En die moet u zo snel mogelijk vinden. In de rechtszaal wordt bij auteursrechtzaken een soortgelijk spelletje gespeeld: 'zie de verschillen', afhankelijk van welke kant men het bekijkt.

De overeenkomsten en verschillen tussen beide producten worden soms tot absurde proporties uitvergroot om aan te tonen dat er wel of juist geen sprake is van inbreuk. Bij partijen is er soms ook ongelof over wat nu wel en niet auteursrechtelijk is beschermd.

Vormgeving van onder meer brochures, verpakkingen, kle-

ding, meubelen en andere gebruiksartikelen, is al snel beschermd onder het auteursrecht. Daarvoor hoeft men niet al te veel te doen. Registratie — al dan niet bij de notaris — is niet nodig. Registratie is weliswaar handig voor bewijs, maar niet noodzakelijk voor de verkrijging van het auteursrecht. Hetzelfde geldt voor de plaatsing op het werk van de zogeheten copyright notice '© [jaar, naam]'.

Het enige wat de maker moet doen is een werk, bijvoorbeeld een design van een jas of een bank, bedenken dat een eigen, oorspronkelijk karakter heeft. Dat design moet dan wel het resultaat zijn van eigen creatieve keuzes, want een vormgeving, hoewel oorspronkelijk, die niet is bedacht, zoals een door de natuur mooi gevormde schelp, is niet beschermd. Het werk moet dus het persoonlijk stempel van de maker bevatten. De drempel ligt

echter laag. Een werk is al snel auteursrechtelijk beschermd, zoals dit artikel of een enigszins originele lamp. Ideeën, hoe nieuw of innovatief het werk ook is, zijn echter niet beschermd; slechts de uitwerking daarvan in een werk is beschermd.

Voor bescherming komen ook niet in aanmerking dat wat gangbaar, gebruikelijk, banaal, triviaal is of functioneel of technisch bepaald is, noch stijlelementen. Zo is de banale vierkante of rechthoekige vorm voor een kussen, zoals een FatBoy, niet beschermd. Evenmin is Jan des Bouvrie zijn stijl beschermd, wel zijn designs. Ook de vorm van een

Slechts de uitwerking van een idee in een werk is beschermd; het idee zelf, hoe innovatief ook, niet

basale blikopener, die immers functioneel/technisch bepaald is, zal de lage drempel niet halen. Haalt men de drempel wel, dan krijgt men minimaal 70 jaar bescherming.

Bescherming, maar waartegen? Tegen namaak. 'Ja, maar ze hoeven maar zeven dingen te veranderen en die bescherming is niets meer waard', hoor ik tot mijn verbazing nog regelmatig. Of: 'Als ik nu zeven verschillen aanbreng, dan is het toch goed?' Wie dit zeven-verschillen-verhaaltje ooit de wereld in heeft geholpen, wordt bedankt. Het is een fabeltje, en lijkt onuitroeibaar.

Het aantal aangebrachte verschillen in een ontwerp doet niet terzake! Al brengt men twintig verschillen aan, dan nog kan er sprake zijn van een inbreuk. Aan de andere kant: ook slechts één verschil kan meebrengen dat er geen sprake is van inbreuk.

Bij de vraag of een gelijkende

vormgeving een inbreuk vormt op een eerdere vormgeving, hangt uiteindelijk af van de totaalindruk van beide werken. De overgenomen gangbare, triviale, banale, functionele of technisch bepaalde elementen of stijlelementen, behoren in deze beoordeling buiten beschouwing te worden gelaten.

Pas als uit de vergelijking van de beide ontwerpen, ondanks een, zeven of tien aangebrachte verschillen, een overeenstemmende totaalindruk ontstaat en deze indruk wordt met name veroorzaakt door de overgenomen oorspronkelijke elementen, dan is er sprake van inbreuk.

In de rubriek Expertpanel antwoorden specialisten op actuele vragen van ondernemers. Menno Heerma van Voss is partner bij SOLV Advocaten in Amsterdam.

